

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ

Проблема обдарованості в наш час стає все більш актуальною. Це насамперед пов'язано з потребою суспільства в неординарних творчих особистостях. Раннє виявлення, навчання і виховання обдарованих і талановитих дітей є одним із головних завдань удосконалення системи освіти. Проте недостатній рівень психологічної підготовки педагогів до роботи з дітьми, що виявляють нестандартність у поведінці і мисленні, призводить до неадекватної оцінки їх особистісних якостей і всієї їхньої діяльності.

Проблеми обдарованості вивчали вітчизняні науковці: «Підвищена пізнавальна активність» (О. М. Матюшкін, Н. С. Лейтес, Р. О. Семенова-Пономарьова, Г. Уолберг, С. Рашер, Дж. Пакерсон), «Здатність тривалий час концентрувати увагу на проблемі та пошуках її розв'язання» (Л. І. Туктаєва, Ю. З. Гільбух, Р. О. Семенова-Пономарьова), «Підвищений рівень розумового розвитку» (Ю. З. Гільбух, Р. О. Семенова-Пономарьова), «Підвищена потреба в розумових навантаженнях, здатність отримувати задоволення від процесу пошуку розв'язання завдань» (Л. І. Туктаєва, Ю. З. Гільбух, Н. С. Лейтес), «Раннє усвідомлення мети і цілей своєї діяльності» (Ю. З. Гільбух, Г. Уолберг, С. Рашер, Дж. Пакерсон, Р. Екберт).

Одним із напрямків діяльності соціального педагога в ЗОШ є робота з обдарованими дітьми. Взаємодія з обдарованими дітьми повинна базуватися на таких психолого-педагогічних принципах:

- формування взаємин на основі творчої співпраці;
- організація навчання на основі особистісної зацікавленості учня, його індивідуальних інтересів і здібностей (сприяє формуванню пізнавальної суб'єктивної активності дитини на основі його внутрішніх уподобань);
- переважання ідеї подолання труднощів, досягнення мети в спільній діяльності педагога та учнів, самостійній роботі учнів (сприяє вихованню сильних натур, здатних виявити наполегливість, дисциплінованість);
- вільний вибір форм, напрямів, методів діяльності (сприяє розвитку творчого мислення, вміння критично оцінювати свої можливості й прагнення самостійно вирішувати все складніші завдання);
- розвиток системного, інтуїтивного мислення, вміння «згортати» і деталізувати інформацію (дисциплінує розум учня, формує творче, нешаблонне мислення);

– гуманістичний, суб'єктивний підхід до виховання (передбачає абсолютне визнання гідності особистості, її права на вибір, власну думку, самостійний вчинок);

– створення нового педагогічного середовища (будується на основі співдружності педагогів, колег, однодумців у творчому вихованні дітей).

На основі психолого-педагогічних принципів взаємодії педагога з обдарованими дітьми базуються такі напрямки роботи:

Робота з обдарованими дітьми

1. Виявлення обдарованих дітей та їх психологічне обстеження.
2. Створення в школі соціально-психологічних умов для прояву і розвитку обдарованості школяра.

3. Спеціальна психологічна робота з дитиною, спрямована на вирішення внутрішніх психологічних конфліктів, зняття тривожності, страхів, агресивних психологічних захистів.

4. Соціально-психологічне навчання дитини спрямоване на розширення кола поведінкових реакцій, корекцію сформованих форм поведінки.

5. Тренінгові заняття розвитку креативності.

6. Робота з убезпечення обдарованих школярів від інтелектуального, інформаційного, фізіологічного перевантаження.

Робота з педагогами, адміністрацією школи

1. Надавати педагогічному колективу методичну допомогу в побудові адекватних програм навчання, виховання і розвитку обдарованих дітей на різних етапах навчання.

2. Формування в школі відповідного соціально-психологічного клімату побудованого на взаємній повазі, співробітництві педагогічного й учнівського колективів.

3. Проводити роз'яснювальну роботу щодо недопускання перевантажень обдарованих дітей.

Робота з батьками:

1. Просвітницька, консультативна робота з прийняття дорослими обдарованості дитини, особливостей її поведінки, світорозуміння, інтересів і нахилів.

2. Створення для дитини освітнього середовища, яке б задовольняло її інтереси [1, с. 36–37].

Отже, обдарованість зараз визначається як здібність до видатних досягнень у будь-якій соціально значимій сфері людської діяльності, а не тільки в академічній області. Її варто розглядати як досягнення і як можливість досягнення. Зміст твердження в тому, що потрібно брати до уваги не лише ті здібності, які вже виявилися, а й ті, які можуть виявитися.

Механізмом реалізації обдарованості є чітке розуміння умов завдання,

визначення в ньому суттєвих зв'язків та знаходження шляху розв'язання способом умовного переконструювання реальних умов [2, с. 11].

Список використаних джерел:

1. Майданенко С. Обдарованість як соціально-педагогічне явище / С. Майданенко // Початкова школа. – 2013. – № 3. – С. 36–37.
2. Марінушкіна О. Є. Родина та обдарована дитина / Марінушкіна О. Є., Шубіна Г. В. – Харків : Основа, 2008. – 191 с.